

सर्व शिक्षा अभियान

- **UDISE ***

(UNIFIED DISTRICT INFORMATION SYSTEM FOR EDUCATION)

SARAL

(Systematic Administrative Reforms for Achieving Learning by Students)

• प्रस्तावना:

Unified District Information System for Education (U-DISE), जिल्हा शैक्षणिक माहिती प्रणाली भारत सरकारमार्फत कार्यान्वित करण्यात आलेली आहे. याप्रणालीद्वारे जिल्ह्यातील इयत्ता 1 ते 12 पर्यंत शिक्षण देणाऱ्या सर्व व्यवस्थापनाच्या, माध्यमांच्या अभ्यासक्रमांच्या (C.B.S.E., I.C.S.E., I.B., IGCSE, State Board, other इत्यादी), अनाधिकृत, मान्यता नसलेल्या शाळांची माहिती संकलित करून संगणकीकृत करण्यात येते. अंतिम केलेली माहिती जिल्हास्तरावरून शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक व माध्यमिक) जिल्हा परिषदांच्या मार्फत महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई कार्यालयास सादर करण्यात येते. सन 2012-13 या वर्षा पासून इयत्ता 1 ली ते 12 वी या वर्गा च्या सर्व शाळांची माहिती (U-DISE) याप्रणाली मार्फत संकलित करून संगणकीकृत करण्यात येत आहे. जिल्हा कार्यालया कडून अंतिम करण्यात आलेली माहिती महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षणपरिषद कार्यालया मध्ये U-DISE प्रणाली मार्फत एकत्रित करून भारतसरकार कडे पाठविण्यात येते.

FLOW OF UDISE DATA COLLECTION

HM (FILL FORM AS PER SCHOOL STATUS)

CLUSTER HEAD (CHECKIN OF ALL FORM AND SIGN)

EXTENTION OFFICER(CHECK THEIR BIT FORMS)

BEO (CHECKING OF 10% FORMS)

DATA ENTRY OPERATOR(FEEDUP OF ALL DATA IN SOFTWARE AND SEND DMP TO DISTRICT)

COMPUTER PROGRAMMER (COLLECT ALL DATA OF ALL BLOCK ,GENERATE SCHOOL REPORT CARD ,ALL RELATED REPORT AND SEND TO BLOCK AND MAKE CORECTION AS PER NEED AND SUBMIT TO MPSP BY EO SIGN)

•उद्दिष्टः

- राज्या मधील सर्व जिल्ह्यातील शाळांचा तपशील, विद्यार्थीसंख्या, शिक्षकांचीसंख्या, अनुदान, भौतिक व मूलभूत सुविधा इत्यादी माहिती शिक्षण देण्याकरीता अत्यंत महत्त्वाची आहे.
- बालकांचा मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम -2009 अधिनियमाची अंमलबजावणी करण्याकरीता अत्यंतमहत्त्वाची आहे.
- U-DISE प्रणालीमार्फत संगणकीकृत केलेल्या माहितीचा उपयोग भारत सरकारकडून राबविण्यात येणाऱ्या सर्व शिक्षा अभियान व राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान या योजने च्या वार्षिक नियोजन व अंदाजपत्रक तसेच प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्या करीता आवश्यक आहे.

यु-डायस मध्ये कोणते माहितीचे आधारावर काय मिळते थोडक्यात

• यु-डायस माहितीचे आधारावरच सर्व शिक्षा अभियान ,ICTICT,IEDSS,RMSA,VOCATION EDUCATION, इ. केंद्र पुरुसकृत योजनाच्या वार्षिक कार्ययोजना व अंदाजपत्रकास भारत सरकारकडून मंजूरी देण्यात येते.

• गणवेश : पान क्र १६ . 4.२(E) पट (संवर्ग निहाय) (लाभार्थी जि.प व न प चे SC,ST,BPL boys and all girls) या मध्ये जे माहिती संवर्ग निहाय देण्यात येथे याच आधारावर आपण गणवेश पात्र विध्यार्थी घेतो.

• पाठ्य पुस्तक : जि .प.,न.प.व शास्कीये अनुदानित/ अंशता अनुदानित चे सर्व विध्यार्थी हे माहित सुध्दा पान क्र १६ . 4.२(E) पट (संवर्ग निहाय) वरून घेण्यात येते.

• प्रशिक्षण : पान क्र.१३ ३.३ शिक्षक व अर्धवेळ निदेशकांची माहिती यावरून घेण्यात येते.

•**बांधकाम निधी** : देण्यात येणारे शाळेचे स्थिती वर हे निधी मंजूर होते . या माहिती मध्ये भरपूर चुका होत असल्यामुळे खूप त्रास होत आहे . याच माहितीचे आधारावर आपण शाळेचे RTआर टी इ मानके तयार करतो व त्यानुसार शाळेला RTE ची मान्यता देण्यात येते. या मध्ये (शाळेची इमारत,शौचालय,खेळाचे मैदान,किचन शेड ,राम्प,वर्ग खोल्या संख्या,वर्गाची स्थिती ,इ.....)

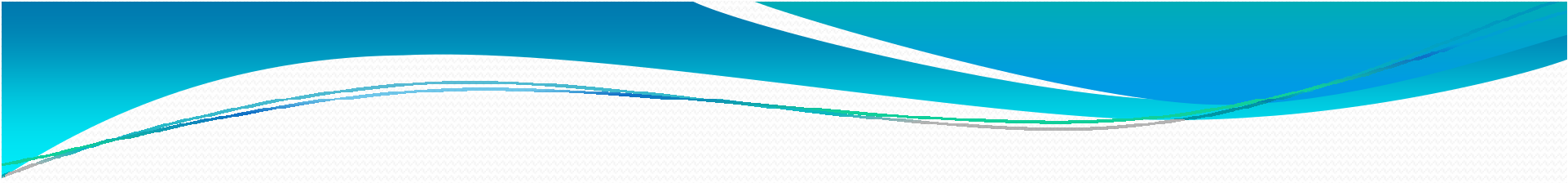
•**सांखिक माहिती** : यु-डायस वरच आता सर्व सांखिकि माहिती तयार होते हेच माहिती आपण वेळोवेळी वेगवेगळे कार्यालयाला पुरवतो व त्याचे आधारावर तिथे नियोजन करण्यात येते (सांखिकी कार्यलय ,आरोग्य,क्रीडा विभाग,समाजकल्याण,डायट, इ.)

EDUCATIONAL INDICATOR : याच माहितीचे आधारावर सर्व प्रकारचे education indicator तयार करण्यात येते ज्यावरून शिक्षणाबाबत जिल्ह्याची स्थिती समजते (dropout rate, transition rate, per motivational rate, gender gap etc...)

•अपंग विध्यार्थ्या साठी निधी :

- यु-डायस मध्ये देण्यात आलेली माहिती वरच अपंग विध्यार्थ्यासाठी SSA,RMSA मध्ये प्रत्येकी कमीत कमी ३००० प्रती विध्यार्थी निधी मंजूर होते.
- सर्व कार्यालयाचे प्रत्येक फाईल ला याच माहितीचा आधार राहते .
- सर्व कर्मचार्यांचे पगारासाठी निधी सुद्धा हेच माहितीचे आधारावर मिळते
- या व्यतिरिक्त भरपूर माहिती भरपूर कामासाठी याचा उपयोग होतो ,हे एक प्रकारे शाळेचा आरसा आहे

-
- UDISE FORM
 - PROCESS FOR NEW UDISE CODE
 - APPROVAL FROM CLUSTER HEAD,BEO,EO

दरवर्षी UDISE चे आधारावर DISTRICT PROFILE तयार करण्यात येते

[CLICK HERE](#)

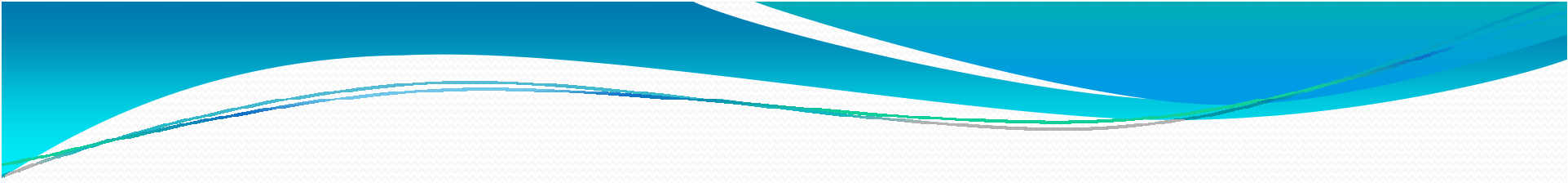
[INDICATOR](#)

SARAL

(Systematic Administrative Reforms for Achieving Learning by Students)

SARAL contains following portal

- **SANSTHA**
- **SCHOOL**
- **STAFF**
- **STUDENT**
- **SANCHMANYATA**
- **MDM**
- **TRANSFER**
- **SAMAYOJAN**
- **PENSION**
- **RTE 25% PORTAL**

ધન્યવાદ

સર્વસર્વવાલ